

Factoren van studiesucces van doorstromende mbo-ers

DAS Conferentie – 23 maart 2023

Pauline Sloet en Chris Buijsman

- Aanleiding 1: Studiedag ‘Studiesucces en Rendement’
- Aanleiding 2: Onderzoek effect keuzedelen
- Voorbeelden uit de praktijk:
 - Zuyd Hogeschool
 - Hanzehogeschool
 - Avans Hogeschool
 - Hogeschool Leiden
- Discussie: wat zijn factoren van studiesucces van doorstromende mbo-ers?
→ delen we in inspiratiedocument 2.0

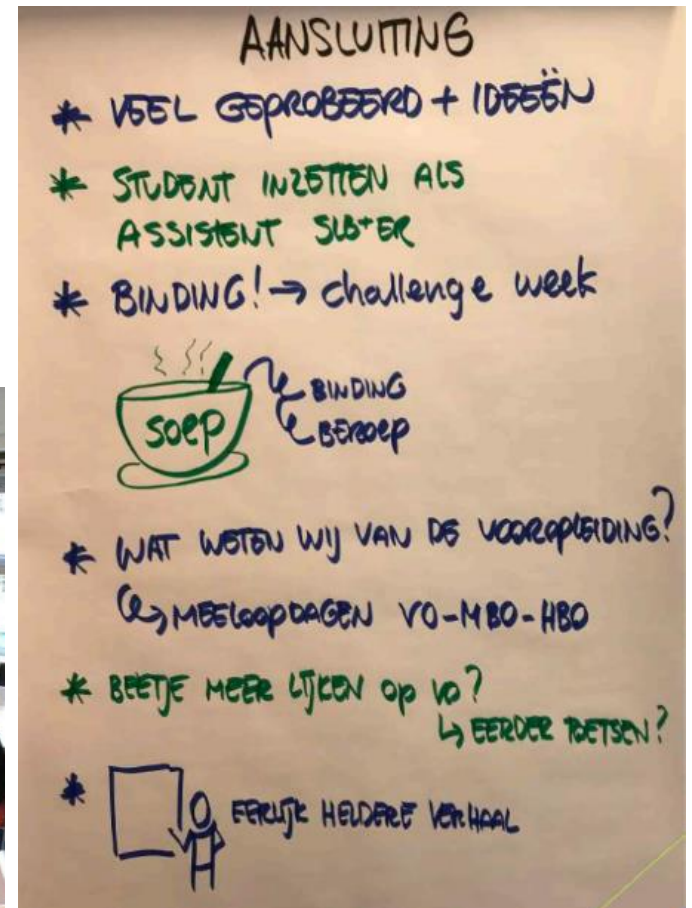
Aanleiding 1

- Studiedag Studiesucces en Rendement, november 2018
- Inspiratiedocument, 5 thema's:
 - **Aansluiting mbo op hbo**
 - Studenten met een functiebeperking
 - Monitoring systematiek
 - Studierendement
 - Organisatie

Thema 'aansluiting mbo op hbo'

- Conclusie: Kern is het bevorderen van binding in het eerste jaar:
 - Tussen vooropleidingen en opleidingen
 - Tussen studenten en opleiding/docenten
 - Tussen studenten onderling
 - Tussen studenten en werkveld

- Onderzoek naar effect volgen keuzedelen
 - Q4 2022
 - Respondenten: 116 studenten
 - 12 verschillende hogescholen
- Conclusie: meerderheid van de studenten die één of meerdere keuzedelen hebben gevolgd is van mening dat het volgen van een keuzedeel **in meer of mindere mate heeft bijgedragen aan een makkelijker overstap naar het hbo**. Daarbij is het behalen van een voldoende voor een keuzedeel niet een vereiste.
- Geen significant verschil in studiesucces tussen doorstromende mbo-ers die wel of niet een keuzedeel hebben gevolgd.

- Wat heb je gemist in jouw keuzedeel (-delen) wat jou had geholpen bij de overstap naar het hbo?
 - Meer en hoger niveau wiskunde ter voorbereiding
 - Verwachttingsmanagement t.a.v. het leertempo en de inzet op het hbo.
- Andere factoren die een positieve invloed hebben gehad
 - Praktijkervaring
 - Open dagen
 - Motivatie en doorzettingsvermogen
 - Goede leraren

Voorbeeld Zuyd Hogeschool

Wim v/d Hof en Robin Willems

- Speciaal mbo-programma
 - In 3 jaar hbo-diploma
 - Selectie modules op basis leeruitkomsten mbo
 - Losse groep in eerste jaar
- Programma:
 - Jaar 1: praktijkvakken en deel 1 minor 'onderzoeksvorbereiding mbo-hbo'
 - Jaar 2: (complexere) projecten en deel 2 minor 'onderzoeksvorbereiding mbo-hbo'
 - Jaar 3: specialisatie en afstuderen

- Zijn gemotiveerde, volwassen studenten
- Komen met mooie praktijkvoorbeelden
- Hechte groep
- Lastig: van praktijk weer naar boeken
- Lastig: wiskunde en voor sommigen scheikunde

Resultaten:

- Vaak: > 80% van ingestroomde mbo-ers haalt P in 2 jaar
- 50-70% van reguliere instroom haalt P in 2 jaar
- Lagere uitval bij ingestroomde mbo-ers

- Goede aansluiting/afstemming met mbo
- Verkort onderwijsprogramma (3 jaar) maakt het aantrekkelijk
- Kanttekening: is prijzig, klas van 10-15 studenten
- Bedrijfsleven 'kaapt' mbo-ers

Voorbeeld Hanzehogeschool

Henk Koppen en Marius Heiner

Fysieke samensmelting:

- Delen gebouw met Noorderpoort College
- Delen laboratoria met Noorderpoort College
- Wisselen docenten uit

Bieden instromende mbo-ers:

- Verkort programma (3 jaar)
- Regulier programma (4 jaar)

BML & Chemie

- Keuzedelen (theorie + praktijk)
- Advies op basis presteren keuzedelen

BML, Chemie & CT:

- Extra aandacht voor onderdelen uit P die ze niet op mbo hebben gehad

- Vertrouwde omgeving – gebouw en lab bekend
- Samenwerking mbo en hbo docenten bij verzorgen keuzedelen
- Mbo-studenten beter beeld hbo-opleiding

Resultaten:

- Gemotiveerde studenten
- Minder uitval onder ingestroomde mbo-studenten
- Nu 10 ingestroomde mbo-ers, voorheen 15-20 ingestroomde mbo-ers (bedrijfsleven 'kaapt' mbo-ers direct na eindstage)

Voorbeeld Hogeschool Leiden

Jurjen van der Meij

Fysiek samen:

- De mbo labopleiding is gehuisvest in hogeschool
- Verbinding tussen docenten en management

Aanbod:

- 3-jarig traject: mbo-ers stromen in in jaar 2 (is hun P)
- In periode 1 extra lessen hbo-vaardigheden (just in time)
Op moment dat het speelt wordt het aangeboden
- Komt nieuw onderwijs: ambitie is nog steeds instromen in jaar 2
- Voor Chemie geen zij-instroom meer (aansluiting te lastig)

- Docenten betrokken bij aansluiting mbo-hbo
 - Wat zit er in de voorbereiding/aansluiting mbo-hbo
 - Mentor van de klassen ingestroomde mbo-ers
 - Samenwerking in onderwijs is minder omdat onderwijsvorm te verschillend is
- Mbo-ers eerder kennis laten maken met hbo-onderwijs
 - Dagje meelopen
 - Stuk onderwijs volgen (bv keuzedeel)
 - Kennismaken met nieuwe omgeving
 - MLO zij-instroom: aparte studiekeuzecheck-dag

- Meeste mbo-studenten kiezen bewust voor doorstuderen
 - Studenten die meer in hun mars hebben
 - Bepaald beroep/werkzaamheden voor ogen hebben
 - Praktijk heeft verschil mbo en hbo inzichtelijk gemaakt
 - Arbeidsmarkt zo goed, dat keuze voor doorstuderen eigen motivatie is

Resultaten:

- Uitval is veel lager
- Percentage mbo-ers die P in 2 jaar haalt ligt hoger dan reguliere groep

Succesfactoren

- 3-jarig traject is interessant
- Vertrouwde omgeving: kennen gebouw en lokalen (veilig en vertrouwd)
- Docenten beter voorlichting en advies geven
- Student kan na periode 1 overstappen naar leerjaar 1

Voorbeeld Avans Hogeschool

Bram Margry

- Samenwerking met 2 verschillende mbo-instellingen (Breda en Den Bosch)
- Inmiddels enkele jaren ervaring met een specifieke mogelijkheid voor mbo'ers:
 - Mbo-studenten draaien in hun laatste periode of semester van hun opleiding volledig mee met de eerstejaars Chemie bij Avans
 - Voorselectie door mbo-instelling → alleen de meest talentvolle studenten
 - Na succesvol schrijven van een motivatiebrief en een voorlichtingsavond worden studenten 'toegelaten'
 - Meedraaien bij Avans wordt beschouwd als een '(keuze)minor' binnen het mbo-curriculum. Hbo-onderdelen leiden dus tot voltooien mbo-opleiding

- Indien deze mbo-studenten alle onderdelen (1 theorievak mag open blijven staan) bij Avans hebben behaald + een positief advies van de mentor/coach, zijn er 2 keuzes mogelijk:
 - starten in jaar 2 van de bachelor Chemie (jaar 2 wordt dan propedeusejaar), óf
 - ‘gewoon’ starten in jaar 1
- Vooralsnog gaat het om kleine aantallen (5 tot 10 studenten)
- Traject is echter succesvol en ambitie is om op te schalen (mogelijk ook afspraken met 3^e mbo-instelling + uitbreiding naar BML)
- Deze studenten zijn vergelijkbaar met reguliere studenten qua studiesucces/doorstroom

- Goede samenwerking en afspraken met de mbo-instellingen
- Eerste selectie door mbo-instelling zelf
- Koppelen van deze studenten aan hbo-studenten die ook van het mbo komen (tutorrol)
- Onderdelen die in het hbo worden gedaan maken deel uit van het curriculum c.q. diploma in het mbo → werkt extra motiverend

Discussie

Zien we een rode draad?

Stelling:
Een verkort traject mbo-hbo is
profijtelijk voor student én
hogeschool

Stelling:
Energie steken in mbo-hbo-
doorstroom in de huidige
arbeidsmarkt is verspilde energie

Stelling:

Enige kans voor mbo-ers op succes in het hbo is het aanbieden van maatwerk in het curriculum en de didactiek